

částky na spořitelně žádati může z pravidla jen majitel spořitelní knížky. Spořitelní knížka není pouhým dluhopisem, nýbrž papírem, pohledávkou představujícím, čímž nabývá onen nárok povahy věcného práva. Právě proto lze pohledávky ze spořitelních knížek zabavit jen způsobem §u 296 ex. ř., jenž otázku nabývacího způsobu zástavního práva k spořitelním knížkám řeší sice jen pro obor soudcovského práva zástavního, dopadá však i na smluvní právo zástavní, ježto není rozumného důvodu, by po této stránce bylo mezi obojím zástavním právem rozeznáváno. Lze proto nabýti také smluvního práva zástavního na spořitelních vkladech pokud se týče na pohledávkách na vydání takových vkladů jen odevzdáním spořitelní knížky, pohledávku reprezentující.

Čís. 4130.

Proti žalobě, již domáhá se kupitel na prodávateli splnění depuračního závazku, převzatého smlouvou kupní, nemůže prodávatel namítati, že kupitel nezaplatil ještě zcela kupní cenu a že nedoplatek ten jest ohrožen zhoršenými majetkovými poměry kupitele (§ 1052 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 9. září 1924, Rv I 843/24.)

Žalovaný prodal žalobcům nemovitost a zavázal se, že veškeré kupujícími nepřevzaté závady a břemena sám zaplatí a nejdéle do jednoho měsíce dá vymazati. Ježto tohoto závazku nesplnil, domáhali se žalobci splnění žalobou, proti níž žalovaný namítl mimo jiné, že žalobci mu dosud nezaplatili plnou kupní cenu a že se staly jich majetkové poměry pochybnými (§ 1052 obč. zák.). Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř i s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Pokud se dovolatel proti žalobnímu nároku brání námitkou dle §u 1052 obč. zák., zdůrazňuje odvolací soud zcela případně, že žalovaný (dovolatel) jest žalován o splnění vedlejšího závazku vlastní smlouvy, jímž nemá se žalobcům dostati nějaké další nové majetkové hodnoty, nýbrž že žalovaný za účelem tohoto splnění má zaplatiti nanejvýše splatnou již a vykonatelnou pohledávku eráru, tedy svůj vlastní dluh. V této skutečnosti tají se dle názoru Nejvyššího soudu jádro sporné otázky. § 1052 obč. zák. vyjadřuje základní právní zásadu, že při oboustranných smlouvách přejímají se závazky zpravidla jen k vůli a za předpokladu zajištěného protiplnění a že tedy nemá býti jedna strana nucena, aby plnila druhé, když není ujištěna vzájemným plněním této druhé strany. V tomto případě nejde o takový poměr, hlavní předmět smlouvy jest žalovaným již splněn, prodaný dům byl žalobcům odevzdán, jde jen o to, aby dům ten byl odbřemeněn od váznoucí na něm daňové pohledávky eráru. Splnění tohoto závazku nevyžaduje nového dalšího majetkového plnění pro žalobce, nýbrž státi se může v okruhu vlastní majetnosti žalovaného. Žalovaný nemá tedy vůbec spravedlivého zákonného důvodu, jaký na mysli má § 1052 obč. zák., aby toto

splnění zadržoval, když se tím žalobcům vzhledem na jejich soudobný průtah ve vzájemném plnění nemůže dostati jednostranného obohacení, kterému § 1052 obč. zák. předejiti hledí. Odepírání splnění tohoto závazku se strany žalovaného nemůže tedy sledovati jiný účel, než aby v této vedlejší části smlouvy byl svého smluvního závazku sprostěn, aby smlouva, neobezřetně ujednaná, byla na tento způsob z části napravena, což však je při patrné nedílnosti smlouvy dle zákona vyloučeno (§ 918 obč. zák.). Zadržovací právo §u 1052 obč. zák. může býti dále vykonáváno jen v příslušném poměru vzájemných plnění; nelze zadržovati na př. placení celých 20.000 Kč k vůli tomu, že druhá strana neplatí svých dlužných 5.000 Kč. V tomto případě schází tento vzájemný poměr úplně; nelze stanoviti, co by žalovaný měl splniti a kolik by si z plnění měl zadržeti, aby podržel u sebe majetkovou hodnotu úměrnou tomu, co má zase od žalovaných obdržeti. Vzhledem k tomu uznal Nejvyšší soud, že vymáhaný smluvní závazek žalovaného nehodí se vůbec pro uplatnění zadržovacího práva dle §u 1052 obč. zák. a že tudíž žalovanému zadržovací právo nepřisluší ani dle první ani dle druhé věty §u 1052 obč. zák. a že smlouvu v tomto vedlejším závazku splniti povinen jest bez ohledu na to, zda pro změnu v majetkových poměrech žalobců jest jeho vzájemný nárok z části ohrožen.

Čís. 4131.

Sdružení osob, jež jest vlastníkem t. zv. obecního statku měšťanského, jest schopno vystupovati na soudě.

Nálezem nejvyššího správního soudu, že nejde o majetek, spadající pod zákon ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n., jest soud vázán.

(Rozh. ze dne 9. září 1924, Rv I 996/24.)

Obecní statek měšťanstva v M., zastoupený předsedou Františkem R-em a Měšťanstvo města M., zastoupené týmž předsedou, žalovaly město M. o uznání vlastnictví a vydání obecního statku měšťanského. Procesní soud první stolice přiznal žalobní nárok žalujícímu obecnímu statku měšťanskému v M. Odvolací soud rozsudek potvrdil opraviv jej v tom směru, že přiznal žalobní nárok žalujícímu měšťanstvu města M. jako vlastníku obecního statku měšťanského v M. a uvedl mimo jiné v d ů v o d e h: Odvolatelka vytýká, že žádná ze žalujících stran není způsobilou, samostatně na soudu jako strana jednati, a že se žádné z nich nedostává procesní způsobilosti ve smyslu §u 1 c. ř. s. Bylo-li by tomu tak, bylo by řízení stíženo zmatečností a musila by tato zmatečnost býti vyslovena po rozumu ustanovení §u 7 c. ř. s. Soud odvolací má však za to, že řízení tímto nedostatkem není stíženo. V žalobě uvedeny jsou pod označením strana žalující: Obecní statek měšťanský v M., zastoupený předsedou Františkem R-em a Měšťanstvo města M. v M. zastoupené týmž. Z tohoto znění žaloby zdálo by se, že vystupují samostatně dva žalobci, ač žaloba zase opatřena je podpisem: »Obecní statek měšťanský v M.«. Jde tedy o to, zda vystupují tu dva žalobci a zda se jim dostává procesní způsobilosti. Soud